

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

**Delegatura w Lublinie
20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl**

Lublin, dnia 6 sierpnia 2014r.

RLU – 61 – 5/14/PM
za p.o.

Decyzja RLU Nr 17/ 2014

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy oraz § 5 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887) po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna sp. z o.o. z siedzibą w Łęcznej,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

- 1. uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** praktykę Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna sp. z o.o. z siedzibą w Łęcznej polegającą na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego „*Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków*” postanowienia § 5 pkt 10 o treści: „*Odbiorca zobowiązuje się do:*
10) pokrycia kosztów nabycia i wymiany wodomierza głównego, w przypadkach jego utraty, uszkodzeń mechanicznych oraz uszkodzeń powstałych na skutek działania niskich temperatur powstałych z powodu nie zabezpieczenia w sposób należyty pomieszczenia, w którym jest on zamontowany”,
naruszającego art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 123 poz. 858 ze zm.), co stanowi praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania;**
- 2. uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** praktykę Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna sp. z o.o. z siedzibą w Łęcznej polegającą na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego „*Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków*” postanowienia § 7 pkt 1 e o treści: „*Spółka nie ponosi*

odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwy w świadczeniu usług wywołane następującymi okolicznościami:

e.) innymi przyczynami zależnymi od odbiorcy”,

naruszającego art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93), co stanowi praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania;**

- 3. uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** praktykę Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna sp. z o.o. z siedzibą w Łącznej polegającą na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” postanowienia § 8 pkt 2 o treści: *„W przypadku niesprawności wodomierza uniemożliwiającej dokonanie odczytu ilość pobranej wody ustala się na podstawie:*

a) średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza,

b.) średniomiesięcznego poboru wody z faktycznego okresu, jeżeli trwał on krócej niż 6 miesięcy.”

naruszającego art. § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 127 poz. 886) co stanowi praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania;**

- 4. uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** praktykę Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna sp. z o.o. z siedzibą w Łącznej polegającą na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” postanowienia § 13 pkt 1 o treści: *„Odbiorca dokonuje zapłaty należności za świadczone usługi na podstawie faktury w terminie 18 dni od daty jej wystawienia”*,

naruszającego art. § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 127 poz. 886) co stanowi praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania;**

- 5. uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** praktykę Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna sp. z o.o. z siedzibą w Łącznej polegającą na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie we wzorcu umownym „Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.” postanowienia § 28 o treści: *„W przypadku niesprawności wodomierza głównego lub urządzenia pomiarowego oraz braku możliwości ustalenia na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa i umowy ilość świadczonych usług, ilość pobranej wody i/lub odprowadzonych ścieków ustala się na podstawie ilości zużytej wody i/lub odprowadzonych ścieków na podstawie średniego zużycia wody w okresie sześciu*

miesiący przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza i/lub urządzenia pomiarowego, a gdy nie jest to możliwe, na podstawie średniego zużycia wody i/lub odprowadzonych ścieków roku poprzednim i liczby miesięcy niesprawności wodomierza i/lub urządzeń pomiarowych.”

naruszającego art. § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 127 poz. 886) co stanowi praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania**;

- 6. uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów** praktykę Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna sp. z o.o. z siedzibą w Łącznej polegającą na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie we wzorcu umownym *„Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.”* postanowienia § 48 pkt 2 o treści: *„Przedsiębiorstwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z wstrzymaniem lub ograniczeniem świadczenia usług, chyba że nie ponosi winy. Przedsiębiorstwo wolne jest od odpowiedzialności w szczególności wówczas, gdy przerwa lub ograniczenie świadczenia usług wynikały z:*

I. działania siły wyższej, w tym sił przyrody,

II. działania lub zaniechania osób lub podmiotów za które Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności, w tym samego Odbiorcy,

III. potrzeby ochrony życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego, a także potrzeb przeciwpożarowych.”

naruszającego art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93), co stanowi praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania**;

II. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy oraz § 5 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887) po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna sp. z o.o. z siedzibą w Łącznej,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna sp. z o.o. z siedzibą w Łącznej polegającą na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego *„Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków”* postanowienia § 13 pkt 5 o treści: *„Do czasu powiadomienia spółki o zmianie adresu siedziby (miejsca zamieszkania) lub adresu korespondencji, faktury oraz inne pisma wysłane na dotychczasowy adres uznaje się za doręczone odbiorcy.*”

które jest tożsame z postanowieniem uznanym za niedozwolone postanowienie umowne i wpisane zostało do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r.- Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz.U. Nr 43 poz. 296, ze zm.) co stanowi praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2

pkt 1 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

III. Na podstawie art. 105 § k.p.a. w związku z art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do 33 ust. 6 tejże ustawy i § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeciwko Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna sp. z o.o. z siedzibą w Łęcznej

-działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

umarza się postępowanie administracyjne jako bezprzedmiotowe w związku z zarzutem stosowania **przez** Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna sp. z o.o. z siedzibą w Łęcznej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na bezprawnym działaniu poprzez stosowanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” postanowienia § 5 pkt 8 o treści: „Odbiorca zobowiązuje się do:

8) utrzymania we właściwym stanie technicznym pomieszczenia w którym zainstalowany jest wodomierz główny lub szczelnej studni wodomierzowej, w sposób zapewniający zabezpieczenie wodomierza przed wszelkimi uszkodzeniami, zniszczeniem i utratą,”

co mogło stanowić naruszenie art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 123 poz. 858 ze zm.), co stanowi praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

IV. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się** na Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna sp. z o.o. z siedzibą w Łęcznej, **karę pieniężną:**

z tytułu naruszenia zakazów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2, ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opinywanym w sentencji niniejszej decyzji w wysokości **12.695 zł** (słownie: dwanaście tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt pięć i 00/100 złotych), płatną do budżetu Państwa;

V. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dn. 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 267), w związku z art. 83 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów postanawia się obciążyć Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna sp. z o.o. z siedzibą w Łęcznej **kosztami przeprowadzonego postępowania** w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i zobowiązać w/w przedsiębiorcę do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty **17,10 zł** (słownie złotych: siedemnaście i 10/100), w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

Postanowieniem Nr 322/13 z Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów- Delegatura w Lublinie (dalej w tekście: Prezes Urzędu lub Prezes UOKiK),

wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy działanie przedsiębiorcy: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna Sp. z o.o. z siedzibą w Łęcznej (dalej w tekście: *PGKiM* lub *Przedsiębiorca*), prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia wodę i odprowadzania ścieków może naruszać przepisy w/w ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej w tekście: *ustawa o ochronie (...)*).

W odpowiedzi na otrzymane zawiadomienie PGKiM przesłało między innymi wzorce umowne o nazwach:

- „*Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków*”
- „*Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna spółka z o.o.*”.

Prezes Urzędu dokonał analizy treści w/w wzorców Umowy i Regulaminu stosowanych przez Przedsiębiorcę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Prezes Urzędu uznał, że stosowanie niektórych postanowień wzorców umownych może prowadzić do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, w związku z powyższym zakwestionował następujące postanowienia wzorców umownych:

1. postanowienie § 5 pkt 8 i 10 wzorca „*Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków*” o treści:

„*Odbiorca zobowiązuje się do:*

8) utrzymania we właściwym stanie technicznym pomieszczenia w którym zainstalowany jest wodomierz główny lub szczelnej studni wodomierzowej, w sposób zapewniający zabezpieczenie wodomierza przed wszelkimi uszkodzeniami, zniszczeniem i utratą,

10) pokrycia kosztów nabycia i wymiany wodomierza głównego, w przypadkach jego utraty, uszkodzeń mechanicznych oraz uszkodzeń powstałych na skutek działania niskich temperatur powstałych z powodu nie zabezpieczenia w sposób należyty pomieszczenia, w którym jest on zamontowany”,

może być sprzeczne z zapisem art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 123 poz. 858), co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...);

2. postanowienie § 7 pkt 1 wzorca „*Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków*” o treści:

„*Spółka nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwy w świadczeniu usług wywołane następującymi okolicznościami:*

e.) innymi przyczynami zależnymi od odbiorcy.”

co może stanowić naruszenie art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...);

3. postanowienie § 8 pkt 2 wzorca „*Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków*” o treści:

„*W przypadku niesprawności wodomierza uniemożliwiającej dokonanie odczytu ilość pobranej wody ustala się na podstawie:*

a) średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza,

b.) średniomiesięcznego poboru wody z faktycznego okresu, jeżeli trwał on krócej niż 6 miesięcy.”

co może stanowić naruszenie art. § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...);

4. postanowienie § 13 pkt 1 wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” o treści:

„Odbiorca dokonuje zapłaty należności za świadczone usługi na podstawie faktury w terminie 18 dni od daty jej wystawienia”,

co może stanowić naruszenie art. § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...);

5. postanowienie § 28 wzorca „Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.” o treści:

„W przypadku niesprawności wodomierza głównego lub urządzenia pomiarowego oraz braku możliwości ustalenia na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa i umowy ilość świadczonych usług, ilość pobranej wody i/lub odprowadzonych ścieków ustala się na podstawie ilości zużytej wody i/lub odprowadzonych ścieków na podstawie średniego zużycia wody w okresie sześciu miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza i/lub urządzenia pomiarowego, a gdy nie jest to możliwe, na podstawie średniego zużycia wody i/lub odprowadzonych ścieków roku poprzednim i liczby miesięcy niesprawności wodomierza i/lub urządzeń pomiarowych.”,

co może stanowić naruszenie art. § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...);

6. postanowienie § 48 pkt 2 wzorca „Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.” o treści:

„Przedsiębiorstwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z wstrzymaniem lub ograniczeniem świadczenia usług, chyba że nie ponosi winy. Przedsiębiorstwo wolne jest od odpowiedzialności w szczególności wówczas, gdy przerwa lub ograniczenie świadczenia usług wynikały z:

I. działania siły wyższej, w tym sił przyrody,

II. działania lub zaniechania osób lub podmiotów za które Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności, w tym samego Odbiorcy,

III. potrzeby ochrony życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego, a także potrzeb przeciwpożarowych.”,

co może stanowić naruszenie art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...).

7. postanowienie § 13 pkt 5 wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” o treści:

„Do czasu powiadomienia spółki o zmianie adresu siedziby (miejsca zamieszkania) lub adresu korespondencji, faktury oraz inne pisma wysłane na dotychczasowy adres uznaje się za doręczone odbiorcy.”

które zostało wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r.- Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz.U. Nr 43 poz. 296, ze zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...).

Odpowiadając na zarzuty postawione w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania administracyjnego PGKiM nie uznało stanowiska Prezesa UOKiK i stwierdziło, jedynie odnośnie zarzutu dotyczącego § 8 pkt 2 wzorca „*Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków*”, „(...) jeżeli Urząd stwierdzi, iż należy stosować sztywno zapis ustawy niezależnie od wpływu na wartość obliczanej wody, zapis taki Spółka wprowadzi”. Przedsiębiorca dodał jednocześnie, że „*Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.* jak sama nazwa wskazuje jest aktem wewnętrznym Spółki, nie jest to regulamin o którym mowa w art. 19 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 123 poz. 858 ze zm.).

Postanowieniem z dnia 26 marca 2014r. zaliczono w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu pismo PGKiM z dnia 29.11.2013r. wraz z załącznikami („*Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków*” oraz „*Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.*”), które wpłynęło do Prezesa UOKiK w ramach prowadzonego postępowania wyjaśniającego w sprawie wstępnego ustalenia czy działanie przedsiębiorcy Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna Sp. z o.o. z siedzibą w Łącznej, prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków może naruszać przepisy w/w ustawy o ochronie (...), (sygn. akt: RLU-400-36/13/BP).

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Strona niniejszego postępowania - Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna Sp. z o.o. z siedzibą w Łącznej, jest spółką prawa handlowego wpisaną do Krajowego Rejestru Przedsiębiorców, pod numerem KRS 0000077946. 100% udziałów w kapitale zakładowym Spółki posiada gmina Łączna. Przedmiotem działania PGKiM jest m. in. pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Spółka ma status przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.). PGKiM prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, realizując zadania z zakresu wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, które w świetle art. 3 ust. 1 w/w ustawy są zadaniem własnym gminy.

Podstawą świadczenia usług w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków jest umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków oraz zgodnie z § 17 tejże umowy Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków dla miasta Łącznej dostępny w siedzibie Spółki oraz na stronie www.pgkim.leczna.pl.

W przypadku świadczenia usług związanych z zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków treść stosunku umownego uregulowana została bezwzględnie wiążąco w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Ponadto, warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków uregulowane zostały w rozporządzeniu Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

W tym miejscu należy zauważyć, iż do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone o których mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. zostało wpisane, na podstawie prawomocnego wyroku Sądu, postanowienie o następującej treści:

„Do czasu powiadomienia spółki o zmianie adresu siedziby (miejsca zamieszkania) lub adresu korespondencji, faktury oraz inne pisma wysłane na dotychczasowy adres uznaje się za doręczone Odbiorcy.”

(Wpis pod numerem 1207 na podstawie wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 16.04.2007r., sygn XVII AmC 43/06).

Prezes Urzędu ustalił, iż od 24 września 2007r.r. PGKiM stosuje w obrocie z konsumentami wzorzec umowy „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków”, na dzień zakończenia postępowania w niniejszej sprawie znajduje się [taj. przedsiębiorcy] umów podpisanych zgodnie z w/w wzorcem.

Jednocześnie w relacjach z konsumentami znajduje zastosowanie „Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna spółka z o.o.” Zgodnie bowiem z § 17 w/w wzorca umowy „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” w sprawach nieuregulowanych w umowie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego oraz Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków dla miasta Łęcznej dostępny w siedzibie Spółki oraz na stronie www.pgkim.leczna.pl. Regulamin o którym mowa w § 17 w/w wzorca umowy „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” nosi nazwę „Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna spółka z o.o.”

Analiza wzorców umownych dała podstawy do postawienia PGKiM zarzutu naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez zamieszczenie w nich postanowień:

I. stanowiących postanowienia bezprawne, których treść jest sprzeczna z przepisami w/w ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, w/w rozporządzeniu Ministra Budownictwa w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków oraz przepisami Kodeksu cywilnego.

1. § 5 pkt 8 i 10 wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” o treści:

„Odbiorca zobowiązuje się do:

8) utrzymania we właściwym stanie technicznym pomieszczenia w którym zainstalowany jest wodomierz główny lub szczelnej studni wodomierzowej, w sposób zapewniający zabezpieczenie wodomierza przed wszelkimi uszkodzeniami, zniszczeniem i utratą,

10) pokrycia kosztów nabycia i wymiany wodomierza głównego, w przypadkach jego utraty, uszkodzeń mechanicznych oraz uszkodzeń powstałych na skutek działania niskich

temperatur powstałych z powodu nie zabezpieczenia w sposób należyty pomieszczenia, w którym jest on zamontowany”,
co może naruszać art. 15 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu (...) i stanowić praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie (...).

2. § 7 pkt 1 e wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” o treści:
*„Spółka nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwy w świadczeniu usług wywołane następującymi okolicznościami:
e.) innymi przyczynami zależnymi od odbiorcy.”,*
co może naruszać art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny i stanowić praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie (...).

3. § 8 pkt 2 wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” o treści:
*„W przypadku niesprawności wodomierza uniemożliwiającej dokonanie odczytu ilość pobranej wody ustala się na podstawie:
a) średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza,
b.) średniomiesięcznego poboru wody z faktycznego okresu, jeżeli trwał on krócej niż 6 miesięcy.”,*
co może naruszać art. § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków i stanowić praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie (...).

4. § 13 pkt 1 wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” o treści:
„Odbiorca dokonuje zapłaty należności za świadczone usługi na podstawie faktury w terminie 18 dni od daty jej wystawienia”,
co może naruszać art. § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków i stanowić praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie (...).

5. § 28 wzorca „Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.” o treści:
„W przypadku niesprawności wodomierza głównego lub urządzenia pomiarowego oraz braku możliwości ustalenia na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa i umowy ilość świadczonych usług, ilość pobranej wody i/lub odprowadzonych ścieków ustala się na podstawie ilości zużytej wody i/lub odprowadzonych ścieków na podstawie średniego zużycia wody w okresie sześciu miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza i/lub urządzenia pomiarowego, a gdy nie jest to możliwe, na podstawie średniego zużycia wody i/lub odprowadzonych ścieków roku poprzednim i liczby miesięcy niesprawności wodomierza i/lub urządzeń pomiarowych.”,
co może naruszać art. § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków i stanowić praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie (...).

6. § 48 pkt 2 wzorca „Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.” o treści:

„Przedsiębiorstwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z wstrzymaniem lub ograniczeniem świadczenia usług, chyba że nie ponosi winy. Przedsiębiorstwo wolne jest od odpowiedzialności w szczególności wówczas, gdy przerwa lub ograniczenie świadczenia usług wynikały z:

I. działania siły wyższej, w tym sił przyrody,

II. działania lub zaniechania osób lub podmiotów za które Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności, w tym samego Odbiorcy,

III. potrzeby ochrony życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego, a także potrzeb przeciwpożarowych.”,

co może naruszać art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny i stanowić praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie (...).

II. stanowiących niedozwolone postanowienie umowne wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone:

1. § 13 pkt 5 wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” o treści:

„Do czasu powiadomienia spółki o zmianie adresu siedziby (miejsca zamieszkania) lub adresu korespondencji, faktury oraz inne pisma wysłane na dotychczasowy adres uznaje się za doręczone odbiorcy.”

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 16.04.2007r., sygn XVII AmC 43/06 uznał za niedozwolone następujące postanowienie umowne, które zostało wpisane do Rejestru niedozwolonych postanowień umownych prowadzonego przez Prezesa UOKiK pod numerem 1207: „W przypadku zmiany adresu, każda ze stron zobowiązana jest niezwłocznie pisemnie powiadomić o tym drugą stronę. W przypadku nie powiadomienia o zmianie adresu, korespondencja kierowana na ostatni znany adres będzie uznawana za skutecznie doręczoną”.

Jednocześnie Prezes UOKiK ustalił, że PGKiM osiągnął w 2013r. przychód w wysokości ██████████ zł. (deklaracja CIT-8), w tym z działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków ██████████ zł.

W toku niniejszego postępowania Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Naruszenie interesu publicznoprawnego

Treść art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie (...) ogranicza zastosowanie jej przepisów wyłącznie do ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów, podejmowanej w interesie publicznym. Oznacza to, że warunkiem koniecznym do uruchomienia procedur i zastosowania instrumentów określonych w tej ustawie jest zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców - naruszając jej przepisy – stanowią potencjalne zagrożenie interesu publicznego. Niniejsze postępowanie dotyczy treści wzorców umownych stosowanych przez PGKiM wobec nieograniczonego kręgu adresatów, tj. wszystkich zainteresowanych, aktualnych i potencjalnych klientów przedsiębiorcy, którym - na gruncie art. 4 pkt. 12 ustawy o ochronie (...) - przysługują status konsumenta. Zdaniem Prezesa UOKiK rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą albo mogli być klientami PGKiM. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów, co oznacza, iż każde naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest

jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa UOKIK działań przewidzianych w w/w ustawie o ochronie (...). W tym stanie rzeczy przyjąć należy, iż do oceny stanu faktycznego niniejszej sprawy zastosowanie mają przepisy w/w ustawy o ochronie (...), a dotyczące jej postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Naruszenie zakazu z art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) *zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów*, przez które stosownie do definicji zawartej w ust. 2 tego przepisu rozumie się *godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działania przedsiębiorcy*. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Same przepisy ustawy o ochronie (...) nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Działania te mogą okazać się bezprawne w razie ustalenia, że doszło do naruszenia przepisów innych ustaw, ale także zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy wykazanie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa (por. J. Szwejca (red.): *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz*, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s. 117-118). Prezes Urzędu oceniając zachowanie Przedsiębiorcy pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne. Zgodnie z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego. Prezes Urzędu oceniając zachowanie przedsiębiorcy pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne.

Jak wyżej wspomniano, art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) definiuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jako godzące w nie bezprawne zachowanie przedsiębiorcy, natomiast w ust. 2 tegoż artykułu znajduje się przykładowe wyliczenie zachowań przedsiębiorców uważanych za naruszające zbiorowe interesów konsumentów. W otwartym katalogu zakazanych praktyk ustawodawca umieścił stosowanie postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek, mianowicie zaistnieć musi – po pierwsze – bezprawne działanie przedsiębiorcy, które – po drugie – musi naruszać zbiorowe interesy konsumentów. Zbiorowy interes dotyczy nieokreślonego ogółu, a naruszenie zbiorowych interesów konsumentów może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie (...) dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku. Należy stwierdzić, iż przesłankami zastosowania normy wyinterpretowanej z artykułu 24 powołanej ustawy jest wykazanie: bezprawności działań

przedsiębiorcy, godzenia tych działań w interes konsumenta oraz naruszania zbiorowego interesu konsumentów. Bezprawność to sprzeczność zachowania z przepisami prawa zawartymi w aktach prawnych należących do różnych jego gałęzi oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Istotnym jest również fakt, iż bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych.

Jednocześnie stwierdzić należy, iż w/w ustawa o ochronie (...) w jednym przypadku, tj. art. 24 ust. 2 pkt 1, wprost identyfikuje działanie przedsiębiorcy jako bezprawne – mianowicie, działanie polegające na stosowaniu postanowień wzorców umownych uznanych za niedozwolone i wpisanych do rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK, co Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów potwierdził w wyroku z dnia 25.03.2004r. (*sygn. akt XVII Ama 51/03*), stwierdzając, że można sformułować samoistną przesłankę bezprawności, jeżeli ustali się, że przedsiębiorca stosował postanowienia wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. Zatem wykazanie, że przedsiębiorca wprowadził do obrotu wzorzec umowy zawierający postanowienia o treści już wpisanej do rejestru klauzul abuzywnych stanowi wystarczającą przesłankę do stwierdzenia bezprawności działania tego przedsiębiorcy.

Do stwierdzenia praktyki, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) konieczne jest wykazanie, iż przedsiębiorca stosuje we wzorcu umownym postanowienia, które zostały wpisane do prowadzonego przez Prezesa UOKiK rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Pokreślenia wymaga, że wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ — 479⁴⁵ k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy postanowienia wzorca były, czy też nie były zastosowane przy konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie — Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa UOKiK, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych, tj. stosowanych także przez innych przedsiębiorców. Prezes UOKiK może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też nie. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 2.12.2005r. (*sygn. akt VI ACa 760/05*) wskazał, że zgodnie z art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.) praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest posługiwanie się postanowieniem wpisanym do rejestru w oderwaniu od zagadnienia, czy wpis do rejestru powstał w związku ze stosowaniem wzorca umowy przez ten podmiot, co do którego bada się stosowanie praktyki. Sąd wskazał też, że naruszenie interesów konsumentów może nastąpić w wyniku działań podmiotów, które stosują klauzule abuzywne wpisane do

rejestr, przy czym wpis do rejestru związany jest z działaniami innych kontrahentów konsumentów. Analogicznie orzekł Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 29.09.2005r. (sygn. akt VI ACa 381/05), gdzie powołując się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19.12.2003r. (sygn. akt III CZP 95/03), stwierdził, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c., od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK wyrażonym w wyroku z dnia 25. 05. 2005r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesadzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel jakiego ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Takie stanowisko zajął także Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 13.07.2006r. (sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a uokik [obecnie art. 24 – przyp. własny UOKiK] obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przestawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a uokik znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)”. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia wzorców umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Stosownie do treści art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Aby możliwe było, zatem stwierdzenie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, niezbędne jest łączone spełnienie trzech przesłanek:

1. kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy,
2. działanie to jest bezprawne,
3. praktyka musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

1.) Status strony jako przedsiębiorcy

W/w ustawa o ochronie (...) zawiera legalną definicję przedsiębiorcy. Zgodnie z jej art. 4 pkt 1, pod pojęciem tym należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1905 ze zm.) oraz: a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej, b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność

w ramach wykonywania takiego zawodu, d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących (...) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (trzeci człon definicji przedsiębiorcy zawartej w art. 4 pkt 1 uokik [lit. c]) znajduje zastosowanie wyłącznie w postępowaniach w sprawach koncentracji). Natomiast w myśl art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorcą w jej rozumieniu jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Właściwą dla przedsiębiorcy działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej).

Na tym tle uznać należy, iż Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna sp. z o.o. z siedzibą w Łęcznej jako spółka prawa handlowego, wpisana do Krajowego Rejestru Przedsiębiorców, pod numerem KRS 0000077946, jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...). Przedsiębiorca prowadzi użyteczną publicznie działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług wodociągowo-kanalizacyjnych, w sposób zorganizowany i ciągły we własnym imieniu i na własny rachunek, działalność ta ma charakter zarobkowy. W związku z powyższym PGKiM może być zatem stroną postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

2.) Bezprawność działania przedsiębiorcy

Zarzut I. 1.: naruszenie art. 15 ust 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków

Analiza postanowień wzorca umownego „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” doprowadziła do postawienia PGKiM zarzutu naruszania zbiorowych interesów konsumentów poprzez sprzeczne z art. 15 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, narzucanie odbiorcy usług obowiązku zabezpieczenia oraz każdorazowego pokrycia kosztów nabycia i wymiany wodomierza głównego w przypadku jego utraty, uszkodzenia mechanicznego lub uszkodzeń, powstałych na skutek zbyt niskich temperatur.

W tym miejscu należy wziąć pod uwagę treść artykułu 15 ust. 3 w/w ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków który stanowi, że „Koszty nabycia, zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego ponosi przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, a urządzenia pomiarowego- odbiorca usług.” Oznacza to, że według bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, to na podmiocie świadczącym usługi wodociągowo-kanalizacyjne ciąży obowiązeki związane z utrzymaniem i wymianą wodomierza głównego.

Tymczasem PGKiM zawierając w § 5 pkt 10 wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” postanowienie o treści:

„Odbiorca zobowiązuje się do:

10) pokrycia kosztów nabycia i wymiany wodomierza głównego, w przypadkach jego utraty, uszkodzeń mechanicznych oraz uszkodzeń powstałych na skutek działania niskich temperatur powstałych z powodu nie zabezpieczenia w sposób należyty pomieszczenia, w którym jest on zamontowany”, obowiązek ten przenosi na usługobiorcę.

Zdaniem Prezesa UOKiK, przedsiębiorca w sposób bezprawny obciąża odbiorcę obowiązkiem każdorazowego pokrycia kosztów nabycia i wymiany wodomierza głównego w przypadku jego utraty, uszkodzenia mechanicznego lub uszkodzeń, powstałych na skutek zbyt niskich temperatur. Przytoczony powyżej przepis art. 15 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w sposób jasny stanowi, że to przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne odpowiada za nabycie i utrzymanie wodomierza głównego. Można zgodzić się na ponoszenie przez odbiorcę usług kosztów naprawy wodomierza głównego, jeśli utrata lub uszkodzenia była wynikiem działania, za które Odbiorca usług ponosi odpowiedzialność ale powyższy zapis znacznie rozszerza odpowiedzialność usługobiorcy. Ponadto przepisy ustawy w rozdziale 6 „Przepisy karne i kary pieniężne” przewiduje odpowiednie sankcje m.in. za uszkodzenie wodomierza głównego. Jednak przepis ustawy w sposób jasny stanowi, że to przedsiębiorstwo wodociągowo- kanalizacyjne odpowiada za utrzymanie wodomierza głównego i jeśli utrata/uszkodzenie wodomierza głównego nie będzie miało nic wspólnego z działaniem Odbiorcy usług, to nie może być on zobowiązany do pokrycia kosztów naprawy wodomierza głównego.

Wobec powyższego, zobowiązanie przez PGKiM odbiorców jej usług do pokrycia kosztów naprawy wodomierza powstałych w wyniku niezabezpieczenia go przed działaniem warunków atmosferycznych albo uszkodzeń mechanicznych, wskazuje na bezprawność działań przedsiębiorcy w kwestionowanym zakresie.

Zarzut I. 2.: naruszenie art. 471 Kodeksu cywilnego

Analiza postanowień wzorca umownego „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” doprowadziła do postawienia PGKiM zarzutu naruszania zbiorowych interesów konsumentów poprzez sprzeczne z przepisami Kodeksu cywilnego wyłączenie swojej odpowiedzialności. W § 7 pkt 1 w/w wzorca przedsiębiorca zawarł postanowienie o treści: „Spółka nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwy w świadczeniu usług wywołane następującymi okolicznościami:
e.) innymi przyczynami zależnymi od odbiorcy.”.

W tym miejscu należy podkreślić, że podstawowym obowiązkiem dostawcy usług wodociągowych jest zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny. Zgodnie z reżimem odpowiedzialności kontraktowej (art. 471 k.c.) Przedsiębiorca jest obowiązany naprawić szkodę wynikłą z niewykonania swoich obowiązków, a więc z przerw lub ograniczeń w świadczeniu usług dostawy wody, jeżeli jest to następstwem okoliczności, za które przedsiębiorca odpowiada. Możliwe są bowiem sytuacje, gdy dostawca usług ponosić będzie odpowiedzialność za przerwy lub ograniczenia w dostawie wody za które PGKiM ponosi odpowiedzialność (które są np. skutkiem jego zaniedbań). Dodatkowo stwierdzić należy, że PGKiM ponosi odpowiedzialność na zasadach określonych w art. 435 k.c. Zgodnie z treścią art. 435 k.c. § 1 „*Prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.*” PGKiM ponosi odpowiedzialność za szkody na osobie lub mieniu wyrządzone komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa- odpowiada zatem na zasadzie ryzyka.

W przypadku w/w postanowienia dotyczącego „innych przyczyn zależnych od odbiorcy”, które nie precyzuje jakich przyczyn dotyczy, należy wskazać, że przyczyny te mogą nie wynikać z wyłącznej winy odbiorcy usług, a mogą powstać na skutek działań lub zaniechań PGKiM, za które będzie on ponosił odpowiedzialność. Jak wspomniano wyżej odpowiedzialność PGKiM oparta na zasadzie ryzyka jest odpowiedzialnością szerszą, niż odpowiedzialność na zasadzie winy. Jeśli dojdzie do awarii urządzeń należących do PGKiM (nawet bez bezpośredniej winy), to PGKiM poniesie odpowiedzialność za przerwy w świadczeniu usług, o ile nie wystąpią okoliczności wyłączające odpowiedzialność przedsiębiorcy (w/w art. 435 k.c. - siła wyższa, wyłączna wina poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności).

Tak określona odpowiedzialność nie może być z góry wyłączona lub ograniczona. PGKiM próbuje wyłączyć swoją odpowiedzialność za przerwy w świadczeniu usług w wypadkach, w których może ponosić odpowiedzialność za taki stan rzeczy. Z tego względu należy uznać, że zapis stosowany przez PGKiM jest sprzeczny z przepisami powszechnie obowiązującego prawa (art. 471 k.c.) co wskazuje na bezprawność działania przedsiębiorcy w kwestionowanym zakresie.

Zarzut I. 3.: naruszenie § 18 ust 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków

PGKiM w § 8 pkt 2 wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” zawarło postanowienie o treści:

„W przypadku niesprawności wodomierza uniemożliwiającej dokonanie odczytu ilość pobranej wody ustala się na podstawie:

- a) średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza,
- b.) średniomiesięcznego poboru wody z faktycznego okresu, jeżeli trwał on krócej niż 6 miesięcy.”.

Tymczasem zgodnie z § 18 ust. 1 w/w rozporządzenia „*W przypadku stwierdzenia nieprawidłowego działania wodomierza głównego ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności działania wodomierza, a gdy nie jest to możliwe- na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza.*” Powyższy przepis w sposób precyzyjny określa sposób rozliczeń pomiędzy usługodawcą i usługobiorcą w przypadku stwierdzenia niesprawności wodomierza. W przypadku zauważenia niesprawności działania wodomierza głównego przepisy w/w rozporządzenia wskazują, w oparciu o jakie kryteria należy obliczyć ilość pobranej wody, w związku z czym PGKiM nie ma prawa wprowadzać własnych reguł obliczania ilości pobranej wody, stosować inne niż określone w rozporządzeniu, zasady rozliczania średniego zużycia wody. Z tego względu należy uznać, że wprowadzenie powyższego zapisu do wzorca stanowi bezprawne działanie przedsiębiorcy w kwestionowanym zakresie.

Zarzut I. 4.: naruszenie § 17 ust 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków

Zgodnie z treścią § 17 ust. 1 w/w rozporządzenia „Odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wysłania lub dostarczenia w inny sposób.” PGKiM w stosowanym wzorcu o nazwie „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” w § 13 pkt 1 zawarł postanowienie o treści: „Odbiorca dokonuje zapłaty należności za świadczone usługi na podstawie faktury w terminie 18 dni od daty jej wystawienia”.

Powyższy zapis przewiduje termin 18 dni od daty wystawienia faktury, a nie od daty jej wysłania lub dostarczenia w inny sposób. Takie określenie terminu we wzorcu umowy do zapłaty należności za pobraną wodę jest sprzeczne z w/w przepisem rozporządzenia. Usługobiorca nie ma bowiem wpływu na to, w jakim terminie rachunek zostanie przez przedsiębiorcę – po jego wystawieniu - wysłany, a także na termin jego dostarczenia, który może przekroczyć wyżej określony termin zapłaty. Tym samym konsument może zostać narażony na konsekwencje wynikające z nieterminowego uregulowania należności.

Powyższe postanowienie jest więc sprzeczne z bezwzględnie obowiązującym prawem, z tego względu należy uznać, że wprowadzenie powyższego zapisu do wzorca stanowi bezprawne działanie przedsiębiorcy w kwestionowanym zakresie.

Zarzut I. 5.: naruszenie § 18 ust 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków

Analiza wzorca „Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.” doprowadziła do postanowienia przedsiębiorcy zarzutu naruszenia § 18 ust 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. W § 28 w/w wzorca PGKiM zawarło postanowienie o treści:

„W przypadku niesprawności wodomierza głównego lub urządzenia pomiarowego oraz braku możliwości ustalenia na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa i umowy ilość świadczonych usług, ilość pobranej wody i/lub odprowadzonych ścieków ustala się na podstawie ilości zużytej wody i/lub odprowadzonych ścieków na podstawie średniego zużycia wody w okresie sześciu miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza i/lub urządzenia pomiarowego, a gdy nie jest to możliwe, na podstawie średniego zużycia wody i/lub odprowadzonych ścieków roku poprzednim i liczby miesięcy niesprawności wodomierza i/lub urządzeń pomiarowych”.

Powyższe postanowienie, podobnie jak zapis § 8 pkt 2 wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków”, jest sprzeczne z zapisem § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczania za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia „W przypadku stwierdzenia nieprawidłowego działania wodomierza głównego ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności działania wodomierza, a gdy nie jest to możliwe- na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza.” W przypadku

zauważenia niesprawności działania wodomierza głównego przepisy w/w rozporządzenia wskazują, w oparciu o jakie kryteria należy obliczyć ilość pobranej wody, w związku z czym PGKiM nie ma prawa wprowadzać własnych reguł obliczania ilości pobranej wody.

W związku z powyższym PGKiM stosując inne, niż określone w rozporządzeniu, zasady rozliczania średniego zużycia wody, działa bezprawnie w kwestionowanym zakresie.

Zarzut I. 6.: naruszenie art. 471 Kodeksu cywilnego

Analiza wzorca „Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.” doprowadziła do postanowienia przedsiębiorcy zarzutu naruszania zbiorowych interesów konsumentów poprzez sprzeczne z przepisami Kodeksu cywilnego wyłączenie swojej odpowiedzialności. W § 48 pkt 2 w/w wzorca PGKiM zamieściło postanowienie o treści:

„Przedsiębiorstwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z wstrzymaniem lub ograniczeniem świadczenia usług, chyba że nie ponosi winy. Przedsiębiorstwo wolne jest od odpowiedzialności w szczególności wówczas, gdy przerwa lub ograniczenie świadczenia usług wynikały z:

- I. działania siły wyższej, w tym sił przyrody,
- II. działania lub zaniechania osób lub podmiotów za które Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności, w tym samego Odbiorcy,
- III. potrzeby ochrony życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego, a także potrzeb przeciwpożarowych.”.

Odnosnie powyższego postanowienia, podobnie jak w przypadku kwestionowanego zapisu § 7 pkt 1 wzorca „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków”, należy podkreślić, że podstawowym obowiązkiem dostawcy usług wodociągowych jest zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny. Zgodnie z reżimem odpowiedzialności kontraktowej (art. 471 k.c.) Przedsiębiorca jest obowiązany naprawić szkodę wynikłą z niewykonania swoich obowiązków, a więc z przerw lub ograniczeń w świadczeniu usług dostawy wody, jeżeli jest to następstwem okoliczności, za które Przedsiębiorca odpowiada. Możliwe są bowiem sytuacje, gdy dostawca usług ponosić będzie odpowiedzialność za przerwy lub ograniczenia w dostawie wody np. brakiem wody na ujęciu lub przerwy w zasilaniu energetycznym może wynikać z okoliczności, za które PGKiM ponosi odpowiedzialność (które są np. skutkiem jego zaniedbań). Dodatkowo stwierdzić należy, że PGKiM ponosi odpowiedzialność na zasadach określonych w art. 435 k.c. Zgodnie z treścią art. 435 k.c. § 1 „Prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy uszkodzowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.” Zgodnie z przytoczonym przepisem, PGKiM ponosi odpowiedzialność za szkody na osobie lub mieniu wyrządzone komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa – przedsiębiorca odpowiada zatem na zasadzie ryzyka, a nie na zasadzie winy. W związku z tym stwierdzenie zawarte przez PGKiM w w/w postanowieniu „chyba, że nie ponosi winy” jest sprzeczne z ogólnie obowiązującymi regulacjami. Jednocześnie należy podkreślić, że zgodnie z przytoczonym przepisem kodeksu cywilnego, odpowiedzialność za wyrządzone szkody wyłącza jedynie siła wyższa, wyłączna wina uszkodzowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Tak określona odpowiedzialność nie może być z góry wyłączona

lub ograniczona. Poprzez użycie przez PGKiM w kwestionowanym postanowieniu sformułowania „w szczególności” przedsiębiorca ten rozszerza katalog sytuacji w których może on wyłączyć swoją odpowiedzialność, co wprost sprzeczne z zapisem przepisu art. 435 § 1 k.c. PGKiM próbuje w ten sposób wyłączyć swoją odpowiedzialność za ewentualne szkody związane ze wstrzymaniem lub ograniczeniem świadczenia usług w wypadkach, w których może ponosić odpowiedzialność za taki stan rzeczy. Z tego względu należy uznać, że zapis stosowany przez PGKiM jest sprzeczny z przepisami powszechnie obowiązującego prawa (art. 471 k.c.) co stanowi o bezprawności działania przedsiębiorcy w kwestionowanym zakresie.

Zarzut II. 1.: stosowanie niedozwolonego postanowienia wpisanego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r.- Kodeks Postępowania Cywilnego

Analiza wzorca „Regulamin wewnętrzny dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna spółka z o.o.” doprowadziła do postanowienia przedsiębiorcy zarzutu stosowania postanowienia wzorca umów, które zostało wpisane do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone W § 13 pkt 5 w/w wzorca PGKiM zamieściło postanowienie o treści: „Do czasu powiadomienia spółki o zmianie adresu siedziby (miejsca zamieszkania) lub adresu korespondencji, faktury oraz inne pisma wysłane na dotychczasowy adres uznaje się za doręczone Odbiorcy.”

Zapis o treści tożsamej wpisany został do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kpc pod numerem 1207 (sygn. akt XVII Amc 43/06, wyrok z dnia 16.04.2007r.) o treści: „W przypadku zmiany adresu, każda ze stron zobowiązana jest niezwłocznie pisemnie powiadomić o tym drugą stronę. W przypadku nie powiadomienia o zmianie adresu, korespondencja kierowana na ostatni znany adres będzie uznawana za skutecznie doręczoną”.

Powyższa klauzula została przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznana za niedozwoloną z uwagi na to, że przedsiębiorca przyznaje sobie prawo do stwierdzenia, że korespondencja kierowana przez niego do konsumenta, jest traktowana jako skutecznie doręczona.

Postanowienie stosowane przez Przedsiębiorcę przewiduje, iż do czasu powiadomienia Przedsiębiorcy o zmianie adresu siedziby/miejsca zamieszkania lub adresu do korespondencji, wszelka korespondencja tj. faktury i inne pisma skierowana do odbiorcy usług uznana będzie za skutecznie doręczoną. Uznać zatem należy, że powyższe postanowienie jest tożsame z postanowieniem wpisanym do Rejestru pod numerem 1207.

Należy podkreślić, że wskazane powyżej postanowienie stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ Kodeksu cywilnego, gdyż przyznaje Przedsiębiorcy prawo do dokonania wiążącej interpretacji umowy. Powyższe postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Jednocześnie należy stwierdzić, że dla skuteczności oświadczenia woli, w myśl art. 61 k.c., istotne jest bowiem jego dojście do adresata w taki sposób, aby mógł on zapoznać się z jego treścią. W razie niedojścia wysłanego oświadczenia woli do adresata nie można mówić o skutecznym jego złożeniu (uchwała SN (7) z dnia 20 lutego 1967 r., III CZP 88/66, OSNC 1967, nr 12, poz. 210).

W takim wypadku adresat nie ma bowiem możliwości zapoznania się z jego treścią, a to oznacza, że oświadczenie nie zostało skutecznie złożone i nie wywarło skutków prawnych. W związku z powyższym należy stwierdzić, że stosowanie do art. 61 § 1 kodeksu cywilnego oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, kiedy osoba ta miała możliwość zapoznania się z jego treścią. W razie pojawienia się wątpliwości, czy oświadczenie zostało złożone prawidłowo i wywołuje określone skutki prawne, podmiotem właściwym do rozstrzygnięcia jest sąd powszechny, a nie Przedsiębiorca. Stosowanie tzw. fikcji doręczenia jest dopuszczalne na gruncie procesowego prawa cywilnego, natomiast wprowadzenie takiego zapisu we wzorcu umownym w relacji przedsiębiorca-konsument jest bezprawne. Zakład zastrzega sobie w ten sposób prawo wiążącej oceny daty skutecznego doręczenia przesyłki konsumentowi.

Reasumując, w okolicznościach przedmiotowej sprawy udowodniono zatem, że analizowane zachowania PGKiM są bezprawne.

W celu udowodnienia stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, konieczne jest w dalszej kolejności wykazanie, że zachowania te mogą godzić w interesy konsumentów jako zbiorowości.

3) Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów określa zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów konsumentów oraz reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, co wynika z treści art. 1 ust. 1 i 2 tej ustawy. Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie (...) dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku – konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. Do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów konieczne jest, by działanie przedsiębiorcy zostało skierowane nie do konkretnego adresata, lecz do adresata, którego nie da się z góry oznaczyć indywidualnie. Wobec tego działanie to jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa w odniesieniu do każdego z konsumentów (a nie jedynie wobec określonego konsumenta) i zagraża ono, przynajmniej potencjalnie, interesom każdego z członków zbiorowości konsumentów.

W ocenie Prezesa UOKiK, działania PGKiM opisane w sentencji decyzji naruszają interes konsumentów. Działania te polegają bowiem na wykorzystywaniu w obrocie postanowień, które pozostają w sprzeczności z przepisami w/w ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, w/w rozporządzeniu Ministra Budownictwa w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, przepisami Kodeksu cywilnego oraz stosowaniu niedozwolonego postanowienia wpisanego do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów – wszystkich konsumentów będących klientami PGKiM, jak i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nią umowę. Działania te są zatem skierowane do z góry nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów. Oferta handlowa przedsiębiorcy ma

charakter ogólnie dostępny, kierowana jest bowiem do wszystkich potencjalnych klientów. Tym samym kwestionowane przez Prezesa UOKiK działania PGKiM naruszają interes nieograniczonej liczby konsumentów, których nie sposób zindywidualizować. Oczywistym jest zatem, że bezprawne zachowanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy czy indywidualny, ani też grupy takich osób, lecz narusza ono uprawnienia szerokiego kręgu nieprofesjonalnych uczestników rynku.

Powyższe wskazuje na naruszenie w przedmiotowej sprawie zbiorowego interesu konsumentów, przez który należy rozumieć prawo wszystkich konsumentów do ukształtowania stosunku prawnego zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Na tym tle, w ocenie Prezesa Urzędu, stwierdzić należy, że zachowanie PGKiM, polegające na zawieraniu przez przedsiębiorcę umów o dostarczenie wody i odprowadzanie ścieków na podstawie kwestionowanych w niniejszym postępowaniu wzorców umownych, wypełnia znamiona praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 oraz w art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Biorąc powyższe pod uwagę, zgodnie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie (...), Prezes Urzędu – jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 ustawy – wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, nakazując zaniechanie jej stosowania.

Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie I i II sentencji niniejszej decyzji.

Ad. III

Zgodnie z art. 83 ustawy o ochronie (...) w sprawach nie uregulowanych w tej ustawie, do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Zgodnie z art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) (dalej w tekście: k.p.a.) „*Gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania*”. Natomiast § 2 wspomnianego artykułu stanowi, że „*Organ administracji publicznej może umorzyć postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym.*”

Umorzenie postępowania na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. jest obligatoryjne, co oznacza, iż ustalenie przesłanki bezprzedmiotowości postępowania stwarza obowiązek zakończenia postępowania w danej instancji przez jego umorzenie, ponieważ brak jest podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty. Dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy. W przypadku fakultatywnego umorzenia, wskazanego w art. 105 § 2 k.p.a., organ administracji publicznej jest uprawniony do oceny, czy wniosek strony o umorzenie postępowania zasługuje na uwzględnienie pod kątem warunków w tym przepisie przewidzianych. W przypadku umorzenia fakultatywnego organ administracji publicznej działa na podstawie uznania administracyjnego. Podkreślić przy tym należy, iż przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organami administracyjnymi.¹

¹ Jaśkowska M., Wróbel A. „*Komentarz bieżący do art. 105 kodeksu postępowania administracyjnego*” (Dz. U.00.98.1071) LEX/el.2010

Z bezprzedmiotowością postępowania administracyjnego w rozumieniu art. 105 § 1 k.p.a. mamy do czynienia wówczas, gdy odpadł jeden z konstytutywnych elementów sprawy administracyjnej, o której mowa w art. 1 pkt 1 k.p.a. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 kwietnia 2003 r. (sygn. akt III SA 2225/01) podniósł, że bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia.

W toku postępowania administracyjnego Prezes Urzędu przedstawił PGKiM zarzut bezprawnego działania poprzez stosowanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego „Umowa o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków” postanowienia § 5 pkt 8 o treści: „Odbiorca zobowiązuje się do:

8) utrzymania we właściwym stanie technicznym pomieszczenia w którym zainstalowany jest wodomierz główny lub szczelnej studni wodomierzowej, w sposób zapewniający zabezpieczenie wodomierza przed wszelkimi uszkodzeniami, zniszczeniem i utratą,”

co mogło stanowić naruszenie art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 123 poz. 858 ze zm.), co stanowi praktykę określoną w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie (...).

Analizując powyższe postanowienie Prezes Urzędu wziął pod uwagę treść art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 123 poz. 858 ze zm.), który stanowi, że „realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci.” Art. 15 ust. 3 w/w ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków stanowi zaś, że przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne odpowiada jedynie za nabycie, zainstalowanie i utrzymanie wodomierza głównego, a nie pomieszczenia w którym ten wodomierz jest zlokalizowany.

Biorąc powyższe pod uwagę Prezes urzędu stwierdza, że postanowienie stosowane przez PGKiM dotyczące utrzymania przez usługobiorcę we właściwym stanie technicznym pomieszczenia w którym znajduje się wodomierz główny nie nosi znamion działania bezprawnego i w związku z tym nie stanowi praktyki określonej w art. 24. ust. 1 i 2 w/w ustawy o ochronie (...).

W związku z powyższym postępowanie administracyjne w tym zakresie zostało zatem, jako bezprzedmiotowe, umorzono i orzeczono, jak w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie (...), Prezes Urzędu może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, w rozumieniu art. 24 ustawy, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Z powołanego wyżej przepisu wynika, że kara pieniężna ma charakter fakultatywny. Zatem o tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje Prezes UOKiK w ramach uznania administracyjnego.

Zwrócić należy uwagę, iż przepisy ustawy o ochronie (...) nie określają jakichkolwiek przesłanek, od których uzależnione byłoby podjęcie decyzji o nałożeniu kary. Ustawodawca wskazał jedynie w art. 111 ww. ustawy te okoliczności, które Prezes Urzędu winien uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej, wymieniając w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Podkreślić należy, iż sankcja w postaci nałożenia kary może być na przedsiębiorcę nałożona niezależnie od tego, czy dopuścił się on naruszenia umyślnie, czy też nieumyślnie.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, przede wszystkim charakter naruszeń, które przypisano przedsiębiorcy, Prezes Urzędu uznał nałożenie kary pieniężnej za uzasadnione. Za nałożeniem kary pieniężnej przemawia fakt, iż naruszenia dopuścił się przedsiębiorca o silnej pozycji rynkowej. W związku z tym po stronie konsumentów brak jest możliwości wyboru alternatywnego dostawcy usług, co również wpływa na dotkliwość zakwestionowanych praktyk. Uznając zasadność nałożenia kary pieniężnej uwzględniono także specyfikę rynku, na jakim doszło do kwestionowanych naruszeń. Zważono, że usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, których dotyczą stwierdzone naruszenia, należą do usług użyteczności publicznej, które są świadczone w sposób powszechny i które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych. Stwierdzone naruszenia dotyczą zatem usług, które należy uznać za niezbędne z punktu widzenia konsumentów, z których nie mogą oni zrezygnować. Wskazać również należy, że woda jest towarem, którego konsumenci nie mogą zastąpić towarem o częściowej choćby substytucyjności.

Nakładając karę pieniężną, Prezes Urzędu wziął również pod uwagę konieczność ustalenia, czy naruszenia przypisywane przedsiębiorcy dokonane były co najmniej nieumyślnie. Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane w niniejszej decyzji działania podejmowane przez PGKiM w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej powinny być uwzględniać możliwość naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Pamiętać należy, że na profesjonalnych uczestnikach obrotu rynkowego spoczywa obowiązek dochowania należytej staranności przy ocenie zgodności ich działań z obowiązującymi przepisami prawa. Okolicznością przemawiającą za zastosowaniem wobec Spółki kary pieniężnej jest fakt, iż jako przedsiębiorca powinien mieć świadomość, że określając warunki umowne stosowane w obrocie konsumenckim nie może godzić w interesy swoich kontrahentów, a zatem nie może wprowadzać regulacji niezgodnych z przepisami powszechnie obowiązującymi.

Należy jednak wskazać, że w zgromadzonym materiale dowodowym nie ma jednoznacznych dowodów wskazujących na umyślne działanie przedsiębiorcy, które doprowadziło do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. Przyjąć zatem należy nieumyślny charakter działania przedsiębiorcy w tym zakresie.

Zgodnie z przekazanym do Prezesa UOKiK zeznaniem o wysokości osiągniętego dochodu przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2013 (deklaracja CIT-8) PGKiM osiągnęła przychód w wysokości [REDAKTOWANO] zł. Maksymalna wysokość kary mogła zatem wynieść [REDAKTOWANO] zł.

Z uwagi na odmienny charakter praktyk stwierdzonych w pkt I. oraz praktyk stwierdzonych w pkt II. sentencji decyzji, Prezes Urzędu postanowił o wymierzeniu w niniejszej sprawie dwóch kar pieniężnych, odrębnie dla każdego rodzaju stwierdzonych praktyk.

W sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...), co daje podstawę do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie (...).

Oszacowanie wysokości kary w odniesieniu do praktyk stwierdzonych w pkt I sentencji decyzji przebiegało dwuetapowo. Ustalając zatem wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny wagi stwierdzonego naruszenia i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych wyliczeń. Na drugim etapie szacowania wysokości kary Prezes Urzędu dokonał ustalenia, czy w postępowaniu zaistniały okoliczności mogące mieć wpływ na wymiar kary, a następnie dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej.

W punktach I.1–I.6 sentencji decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...), co uzasadnia nałożenie na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie (...).

Dokonując oceny wagi stwierdzonych naruszeń wzięto pod uwagę, iż praktyki, których stosowanie Prezes Urzędu stwierdził w pkt I.1–I.6 sentencji niniejszej decyzji polegają na stosowaniu w umowach o *dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków* oraz *Regulaminie wewnętrznym dostarczania wody i odprowadzania ścieków Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łączna spółka z o.o.* postanowień, które są sprzeczne z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, rozporządzeniem taryfowym oraz przepisami Kodeksu cywilnego (bezprawne działanie polegające na: obciążaniu odbiorcy usług obowiązkiem pokrycia kosztów nabycia i wymiany wodomierza, niezgodnego z obowiązującymi przepisami rozliczaniu zużycia wody w przypadku uszkodzenia wodomierza głównego, wyłączaniu swojej odpowiedzialności w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą).

Podczas ustalania wagi naruszenia Prezes Urzędu wziął pod uwagę również fakt, iż praktyki przypisane przedsiębiorcy w pkt I.1–I.6 sentencji decyzji stosowane są długotrwale tj. od 2007 r., co wynika z informacji przekazanych przez PGKiM w toku postępowania. Jednocześnie uwzględniono geograficzny zasięg działania przedsiębiorcy, który ograniczony jest do rynku lokalnego gminy Łączna.

Na wagę naruszenia wpływ ma ponadto etap, na którym doszło do stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W powyższym kontekście wzięto pod uwagę, iż stosowane przez PGKiM praktyki określone w pkt I.1–I.6 sentencji decyzji mają miejsce na etapie zawierania kontraktu, jednakże mogą mieć również wpływ na etap wykonywania kontraktu, bowiem w trakcie realizacji umowy przedsiębiorca może egzekwować kwestionowane postanowienia. Wskazane praktyki polegają bowiem na mającym wpływ na treść kontraktu naruszeniu przepisów prawa, które to naruszenie w przedmiotowym przypadku wyraża się w zamieszczeniu w umowach zawieranych z konsumentami postanowień sprzecznych z w/w aktami prawnymi.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe okoliczności Prezes Urzędu stwierdził, iż waga naruszenia wynikającego ze stosowania praktyk określonych w pkt I.1–I.6 sentencji decyzji kształtuje się na poziomie [REDAKTOWANO] przychodu osiągniętego przez Spółkę w 2013 r. Tym samym ustalona przez Prezesa Urzędu kwota bazowa stanowiąca równowartość [REDAKTOWANO] przychodu osiągniętego przez Spółkę wynosi [REDAKTOWANO] (słownie: cztery tysiące sześćset dziewięćdziesiąt sześć złotych).

Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. Prezes Urzędu ustalając okoliczności łagodzące i obciążające, związane ze stosowaniem przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, miał na uwadze

całokształt zebranego w postępowaniu materiału dowodowego oraz postawę przedsiębiorcy. Okoliczności te – w przypadku ich stwierdzenia – mogłyby mieć wpływ na procentowe zmniejszenie lub zwiększenie kwoty bazowej, będącej podstawą wymierzenia kary. Kierując się taką oceną Prezes Urzędu stwierdził, że okolicznością łagodzącą, która wystąpiła w niniejszej sprawie jest aktywne współdziałanie z Prezesem UOKiK w trakcie prowadzonego postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzonego postępowania poprzez pozytywne i szybkie reakcje przedsiębiorcy na żądania Prezesa Urzędu o charakterze procesowym.

Mając na względzie ww. okoliczność łagodzącą, w ocenie Prezesa UOKiK, uzasadnione jest obniżenie kary pieniężnej nakładanej na przedsiębiorcę za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w pkt I.1–I.6 sentencji niniejszej decyzji o [REDACTED]% wyliczonej powyżej kwoty bazowej.

Dokonując ustalenia wymiaru kary pieniężnej nakładanej na Spółkę Prezes Urzędu przeanalizował również czy w sprawie występują okoliczności obciążające, które mają wpływ na procentowe zwiększenie kwoty bazowej. Prezes UOKiK stwierdził jednak, że takie okoliczności obciążające w niniejszej sprawie nie wystąpiły.

W świetle powyższego za naruszenie stwierdzone w pkt I.1–I.6 sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości **12.695 zł** (słownie: dwanaście tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt pięć i 00/100 złotych), co stanowi około [REDACTED]% przychodu osiągniętego w 2013r. i [REDACTED]% kary maksymalnej.

Nakładając niniejszą decyzją kary pieniężne za naruszenie przepisów ustawy o ochronie (...), Prezes UOKiK wziął pod uwagę, że mają one charakter prewencyjny (mają zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa) oraz represyjny (nakładane są za naruszenie ustawowych zakazów), zaś zagrożenie nimi, czyli potencjalna możliwość nałożenia kary przez Prezesa UOKiK, nadaje im charakter dyscyplinujący (*vide: wyrok SN z dnia 7.04.2004r., sygn. akt: III SK 31/04*). Biorąc od uwagę powyższe łączna kara pieniężna nałożona na Przedsiębiorcę jest adekwatna do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie (...). Decydując o nałożeniu kary pieniężnej i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie wyżej opisane okoliczności. Orzeczona kara powinna również stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania, tak, aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Z drugiej strony należy też podkreślić wymiar edukacyjny i wychowawczy zastosowanej sankcji oraz wyrazić nadzieję, że odniesie ona spodziewany skutek na przyszłość. Poza wymiarem indywidualnym kary, należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

Wobec powyższego orzeczono, jak w pkt IV sentencji niniejszej decyzji.

V. Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie (...) Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie natomiast z art. 264 § 1 k.p.a. jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze

postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

Postępowanie w sprawie stosowania przez stronę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu, a w jego wyniku Prezes Urzędu w punkcie I i II sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie (...). Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu z przedsiębiorcą. W związku z powyższym postanowiono obciążyć tego przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości **17,10 zł** (słownie złotych: siedemnaście i 10/100).

W związku z powyższym postanawia się jak w pkt IV sentencji niniejszej decyzji

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie (...) karę pieniężną należy uiszczyć w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: **NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000**.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w **NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000** w terminie 14 dni od uprawomocnienia się decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie (...) w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie IV niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 264 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 83 ustawy o ochronie (...) oraz stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie (...) w związku z art. 479³² § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego, można wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Otrzymuje:

PGKiM Łączna Sp. z o.o.

a/a

*Z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor Delegatury UOKiK
w Lublinie
Ewa Wiszniowska*